

V Bruseli 25. júna 2020
(OR. en, de)

9133/20

ENER 217

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	25. júna 2020
Komu:	Delegácie

Č. predch. dok.:	8382/2/20 REV 2
Predmet:	ZÁVERY o reakcii na pandémiu COVID-19 v odvetví energetiky EÚ – cesta k obnove – závery Rady (25. júna 2020)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o reakcii na pandémiu COVID-19 v odvetví energetiky EÚ – cesta k obnove, ktoré Rada Európskej únie schválila písomným postupom 25. júna 2020.

Vyhlásenie Malty a vyhlásenie Nemecka, Belgicka, Maďarska, Českej republiky sa uvádzajú v prílohe I k tomuto dokumentu.

ZÁVERY RADY

o reakcii na pandémiu COVID-19 v odvetví energetiky EÚ

– cesta k obnove

1. BERÚC NA VEDOMIE, že členovia Európskej rady dospeli na videokonferencii 23. apríla 2020¹ k dohode, že budú pracovať na osobitnom fonde na obnovu hospodárstva zameranom na zvládnutie krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a zacielenom na sektory a zemepisné časti Európy, ktoré sú najviac postihnuté.
2. PRIPOMÍNAJÚC závery Európskej rady z 12. decembra 2019², pokiaľ ide o cieľ dosiahnuť, aby bola EÚ do roku 2050 v súlade s cieľmi Parížskej dohody klimaticky neutrálna.
3. PRIPOMÍNAJÚC závery Rady o budúcnosti energetických systémov v energetickej únii na účely zabezpečenia energetickej transformácie a dosiahnutia cieľov v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a po ňom³.
4. BERÚC NA VEDOMIE závery Rady o diplomacii v oblasti klímy⁴.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2020/04/23/conclusions-by-president-charles-michel-following-the-video-conference-with-members-of-the-european-council-on-23-april-2020/>

² EUCO 29/19

³ 10592/19

⁴ 5033/20

5. BERÚC NA VEDOMIE oznámenie Komisie z 27. mája 2020 s názvom Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie⁵.
6. PRIPOMÍNAJÚC oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda⁶ a zo 14. januára 2020 s názvom Investičný plán pre udržateľnú Európu a Investičný plán európskej zelenej dohody⁷.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE:

7. V prvom rade OCENŤUJE pracovníkov odvetvia energetiky za ich neochvejné a účinné úsilie o zabezpečenie nepretržitej prevádzky európskeho energetického systému počas pandémie COVID-19.

Pripravenosť

8. VÍTA odolnosť európskeho energetického systému, v ktorom nedošlo k žiadnemu prerušeniu dodávky, a ZDÔRAZŇUJE, že táto odolnosť je výsledkom rôznych opatrení na zaistenie pripravenosti, pričom BERIE NA VEDOMIE príspevok vnútorného trhu s energiou k tejto odolnosti, ale POZNAMENÁVA tiež, že je potrebné dbať na to, aby sa zabezpečila trvalá spoľahlivosť energetických systémov v prípade dlhodobej krízy.
9. PRIPOMÍNA, že energetická bezpečnosť je dôležitá pre fungovanie základných služieb a spoločnosti ako takej, a PODČIARKUJE, že posilnenie energetickej bezpečnosti EÚ si vyžaduje nepretržité úsilie.

⁵ COM(2020) 456 final

⁶ COM(2019) 640 final

⁷ COM(2020) 21 final

10. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby EÚ pokračovala v úsilí o posilnenie jadrovej bezpečnosti a environmentálnych noriem v susedných tretích krajinách.
11. ZDÔRAZŇUJE, že na údržbu a prevádzku kritickej energetickej infraštruktúry, budovanie energetických projektov a zachovanie odolnosti energetického systému je potrebná nepretržitá cezhraničná mobilita kľúčových energetikov a spoľahlivé dodávateľské reťazce vybavenia.
12. PODČIARKUJE význam výmeny informácií a poznatkov pri zabezpečovaní kontinuity prevádzky a zároveň ochrany zdravia a bezpečnosti všetkých občanov. V tejto súvislosti VÍTA nedávne koordinačné úsilie v skupinách pre koordináciu v oblasti elektrickej energie, plynu a ropy a v Skupine európskych regulačných orgánov pre jadrovú bezpečnosť (ENSREG). BERIE NA VEDOMIE účinnosť týchto koordinačných orgánov a NABÁDA k ďalším výmenám zistených osvedčených postupov.

Cesta k obnove

13. **PODČIARKUJE** zásadnú úlohu odvetvia energetiky pri prispievaní k obnove hospodárstva EÚ. Potrebná transformácia hospodárstva smerom k udržateľnému rastu a klimatickej neutralnosti, ktorá vychádza z európskej zelenej dohody, predstavuje významnú príležitosť na stimuláciu ekonomík členských štátov a na postupné znižovanie využívania fosílnych palív, ako aj na ďalšie upevňovanie vedúceho postavenia Európy vo vývoji a zavádzaní bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií nákladovo efektívnym spôsobom pri súčasnom rešpektovaní práva členských štátov na výber svojho energetického mixu a vhodných technológií. **KONŠTATUJE**, že európske hospodárstvo musí byť ekologickejšie, obehovejšie a digitálnejšie a musí si pritom zachovať konkurencieschopnosť na celosvetovej úrovni.
14. **ZDÔRAZŇUJE**, že je dôležité uprednostňovať energetickú efektívnosť s cieľom posilniť obnovu hospodárstva.
15. **BERIE NA VEDOMIE** prebiehajúcu prácu na európskej a vnútroštátnej úrovni na obnove hospodárstva a potrebu iniciatív na podporu stabilného plánu obnovy smerom k cenovo dostupnému, bezpečnému, konkurencieschopnému a udržateľnému energetickému systému.
16. Za súčasných okolností **POVAŽUJE** za dôležité, aby sa zjednodušili pravidlá štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky s cieľom uľahčiť podporu investícií potrebných na energetickú transformáciu.

17. KONŠTATUJE, že odvetvie energetiky si bude vyžadovať investície, a to najmä do energetickej efektívnosti (vrátane obnovy budov a systémov vykurovania a chladenia), energie z obnoviteľných zdrojov (vrátane zdrojov na mori), integrácie energetických systémov, uskladňovania energie, elektrifikácie, cezhraničných prepojení a digitalizácie, ako aj do dokončenia kľúčových projektov energetickej infraštruktúry ktoré majú EÚ pomôcť pri dosahovaní cieľov v oblasti energetickej politiky a klímy.
18. PODČIARKUJE ústrednú úlohu národných energetických a klimatických plánov (NEKP) pri obnove hospodárstva a stanovení priorít pre potrebné budúce investície na dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality. KONŠTATUJE tiež, že je potrebné ďalej stimulovať budúce investície do dekarbonizácie a poskytovať pre ne rovnaké podmienky, a to aj prostredníctvom pokračujúceho fungovania a zlepšovania trhu EÚ s uhlíkom súbežne s vytvorením mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach v súlade s pravidlami WTO.
19. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi pokračovala v práci na iniciatívach plánovaných v rámci európskej zelenej dohody a jej investičného plánu, ako je iniciatíva „vlna obnovy“, stratégia EÚ pre integráciu energetického systému, stratégia pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, preskúmanie nariadenia o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru („TEN-E“) a mechanizmus financovania v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

20. BERIE NA VEDOMIE, že iniciatívou „vlna obnovy“ možno významne prispieť k obnove hospodárstva, a UZNÁVA potenciál obnovy budov v záujme energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie na miestnej úrovni. KONŠTATUJE, že je potrebné koordinovať vnútroštátne opatrenia a vymieňať si osvedčené postupy s cieľom urýchliť energetickú obnovu a rozvoj technológií, ako aj zlepšiť prístup k miestnym finančným prostriedkom a rozšíriť kvalifikovanú pracovnú silu potrebnú na prudký nárast počtu renovácií. VYZÝVA Komisiu, aby zaujala celostný prístup k „vlně obnovy“ tým, že bude stimulovať obnovu, digitalizáciu a zlepšovanie systémov diaľkového vykurovania a chladenia.
21. POZNAMENÁVA, že sú potrebné primerané stimuly na energetickú obnovu budov, a ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité podporovať a aktivizovať občanov a miestne komunity a neustále sa zameriavať na cenovo dostupnú a spravodlivú transformáciu a potrebu podporovať podniky a regióny, ako aj riešiť energetickú chudobu ochranou zraniteľných spotrebiteľov.
22. UZNÁVA význam stratégie EÚ pre integráciu energetického systému, ktorá má tvoriť základy oživenia hospodárstva Európy s cieľom posilniť potrebné väzby medzi rôznymi odvetvami v rámci energetického systému EÚ. Poslúži tak ako udržateľná a nákladovo efektívna cesta k dekarbonizácii prostredníctvom ďalšieho posilňovania a podpory spotrebiteľov v EÚ, aby aktívne pôsobili na trhu s energiou a znižovali vlastnú spotrebu energie. Mala by uprednostňovať energetickú efektívnosť a rozširovať elektrifikáciu, keď je to technicky možné a nákladovo efektívne. Okrem toho by mohla podporiť vedúce postavenie EÚ v oblasti inovácie a rozvoja nových obchodných modelov a nových technológií a energetických nosičov, napríklad vodíka. VYZÝVA Komisiu, aby predložila akčný plán a plán pre vodík s dôrazom na obnoviteľný vodík s cieľom prispieť k energetickej transformácii.

23. ZDÔRAZŇUJE, že strategický prístup k energii z obnoviteľných zdrojov na mori by mohol stimulovať investície v tomto odvetví, ktoré majú významný potenciál z hľadiska udržateľného a inkluzívneho rastu a vytvárania pracovných miest. Stratégia pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori by sa mala zaoberať príležitosťami a výzvami, rozvojom energetických sietí a trhov, správou námorného priestoru a zdrojov, ako aj priemyselnou politikou a aspektmi súdržnosti a obehového hospodárstva v Európe, a tým vytvárať základ podporného rámca EÚ pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori.
24. UZNÁVA význam inovačných technológií pre oživenie hospodárstva, konkurencieschopnosť a dekarbonizáciu.
25. ZDÔRAZŇUJE význam zachovania a posilnenia hodnotových reťazcov v EÚ vrátane obnoviteľných zdrojov energie.
26. NABÁDA Komisiu, aby v súvislosti so súčasným preskúmaním pracovného programu na rok 2020 vzhľadom na dôsledky pandémie COVID-19 zachovala ambiciózny harmonogram pre uvedené iniciatívy.
-

VYHLÁSENIE MALTY

Malta vo všeobecnosti súhlasí so závermi Rady. Sme odhodlaní usilovať sa o energetickú transformáciu a dosiahnuť ciele v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a po ňom. Chceli by sme však tiež predložiť naše vyhlásenie k mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach, ktoré sme už rozposlali pred dnešným zasadnutím. Malta zdôrazňuje, že je potrebné vykonať posúdenie vplyvu, v ktorom by sa mal analyzovať aj hospodársky a sociálny vplyv takéhoto budúceho nástroja, najmä na okrajové hospodárstva členských štátov EÚ vrátane ostrovov, ktoré sú vysoko závislé od dovozu. V budúcom nástroji by sa mali riešiť rozdiely v hospodárskej štruktúre členských štátov a mali by sa zväžiť dôsledky na konkurencieschopnosť pre každý jednotlivý členský štát, pričom je potrebné zabezpečiť, aby sa ním neprimerane nezvýšili náklady na život občanov podľa miesta bydliska. Týmto by sa zabezpečilo spravodlivejšie riešenie.

VYHLÁSENIE NEMECKA, BELGICKA, MAĎARSKA, ČESKEJ REPUBLIKY

Spoločné vyhlásenie Nemecka, Belgicka, Maďarska a Českej republiky

Vyššie uvedené členské štáty vnímajú druhú polovicu vety bodu 18 týchto záverov Rady pre energetiku v zmysle záverov Európskej rady z decembra 2019. V bode 7 uvedených záverov Európskej rady sa poukazuje na potrebu vypracovať účinné opatrenia na riešenie úniku uhlíka v súlade s pravidlami WTO. Súčasne berieme na vedomie zámer Európskej komisie navrhnúť a zaviesť pre odvetvia s vysokými emisiami mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach. Vyššie uvedené členské štáty sa domnievajú, že najprv je dôležité vykonať komplexné posúdenie vplyvu, ako aj otvorené hodnotenie všetkých možností a prípadných alternatív. Podľa názoru uvedených členských štátov je potrebné diskutovať o všetkých možných mechanizmoch s cieľom chrániť sa pred únikom uhlíka, aby sa tak vyriešili rôzne otvorené otázky, ako je súlad s pravidlami WTO a administratívna uskutočniteľnosť. Pokiaľ vo svete stále existujú rozdielne úrovne ambícií v súvislosti s politikou v oblasti klímy, týmito pravidlami by sa mali pre európske hospodárstvo vytvoriť rovnaké podmienky.
